

Силабус курсу
Основи інклюзивної освіти

<p>Освітній ступінь – магістр</p> <p>Освітньо-професійна програма «Спеціальна освіта (Фізична реабілітація)»</p> <p>Галузь знань: 01 Педагогіка</p> <p>Спеціальність: 016 Фізична реабілітація</p> <p>Обсяг дисципліни в кредитах ECTS – 3</p> <p>Рік навчання: I, семестр 2</p> <p>Компонент освітньої програми: професійної та практичної підготовки</p> <p>Дні занять: четвер, 11.10.-14.05, ауд.</p> <p>Консультації: понеділок 14.20-15.20, ауд.231</p>	
<p>Мова викладання: українська</p>	

Керівник курсу

ППП- кандидат психологічних наук, викладач кафедри психології розвитку та консультування
Гончаровська Галина Федорівна

Контактна інформація: ел.пошта: galja_from_ua@ukr.net , +380976604826

Опис дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Основи інклюзивної освіти» є формування у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- здатність розуміти проблеми особливих груп клієнтів, зумовлені їх виключенням з суспільства, вибирати ефективні методи втручання, визначати способи інтеграції щодо спеціальних груп клієнтів та оцінювати їх ефективність;
- здатність до застосування знань з педагогіки і психології, реалізації механізмів навчання та виховання дитини задля забезпечення спрямованої соціалізації та інтеграції особистості з порушеннями психофізичного розвитку; вміння проектувати, оптимізувати та оцінювати якість освітнього процесу та інклюзивного освітнього середовища;
- здатність демонструвати розуміння інклюзивних цінностей; володіння базовими знаннями та розуміння основних концепцій та теорій інклюзивного навчання; здатність застосувати знання при здійсненні модифікацій та адаптацій змісту і методів навчання, у процесі проектування освітнього процесу та безпечного інклюзивного середовища;
- здатність організовувати та здійснювати навчальну, корекційну та виховну роботу з особами, які мають порушення психофізичного розвитку з урахуванням структури порушення, вікових та індивідуальних особливостей осіб, вимог освітніх стандартів, програм навчання та виховання;
- здатність розуміти та використовувати сучасні підходи до освіти, розвитку, абілітації, реабілітації і соціальної адаптації осіб з психофізичними порушеннями в освітніх закладах.

Вивчення навчальної дисципліни «Основи інклюзивної освіти» забезпечує досягнення

здобувачами вищої освіти таких результатів навчання :

- виявлена здатність критично осмислювати сучасний стан та тенденції розвитку спеціальної та інклюзивної освіти;
- виявлена здатність розуміти теоретичні аспекти розвитку, освіти та виховання дітей з особливими освітніми потребами, особливостей їх становлення та соціалізації, етіологію і патогенез, симптоматику основних психічних розладів, принципів надання їм соціально-психологічної та медико-соціальної допомоги;
- виявлена здатність планувати роботу з особами з особливими освітніми потребами та членами їх сімей на основі оцінки їх потреб та інтересів, імплементації прогресивних технологій, методик та методів.

Навчальний контент

Лекції	фактичні заняття	мостійна робота	Назви тем	Результати навчання	Завдання
2	2	4	Тема 1. Інклюзивна освіта: сутність, завдання та принципи.	Володіти знаннями щодо змісту, структури, завдань та принципів інклюзивної освіти; знати переваги інклюзивної освіти; вміти аналізувати зміст понять «виключення», «сегрегація», «інтеграція»; розуміти міждисциплінарність досліджень у сфері інклюзивної освіти.	Тести, проблемні завдання, презентації
-	2	6	Тема 2. Механізми забезпечення інклюзивної освіти у міжнародних документах законодавстві та національне законодавство у сфері інклюзивної освіти	Мати уявлення щодо міжнародних документів ООН у сфері інклюзивної освіти: Загальна Декларація прав людини (1948), Конвенція про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти (1960), Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права (1966), Конвенція про права дитини (1989), Стандартні правила забезпечення рівних можливостей для осіб з інвалідністю (1993), Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю (2006); володіти інформацією щодо законодавства України по забезпеченню права дітей з особливими освітніми потребами на інклюзивну освіту.	Тести, презентації, кейси
-	2	4	Тема 3. Зарубіжний досвід інклюзивної освіти.	Знати особливості впровадження інклюзивної освіти за кордоном: передумови, нормативно-правове забезпечення, мережа закладів; вміти аналізувати та використовувати досвід інших країн в умовах українських закладів..	Тести, завдання, презентації

2	2	4	Тема 4. Система управління інклюзивною освітою	Мати базові знання щодо рівнів управління інклюзивною освітою (вищий, центральний, обласний, місцевий); розуміти повноваження органів державної влади та органів місцевого самоврядування у сфері інклюзивної освіти; знати роль громадських організацій та батьківських об'єднань у розвитку інклюзивної освіти.	Тести, завдання, робота в малих групах
2	2	6	Тема 5. Характеристика мережі закладів освіти для дітей з особливими освітніми потребами	Базові знання щодо соціально-психологічного та медичного підходів до навчання дітей з особливими освітніми потребами; розуміти важливість та особливості комбінованої системи надання освітніх послуг дітям з особливими освітніми потребами: заклади загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням, заклади спеціальної освіти; навчально-реабілітаційні центри.	Тести, завдання, робота в малих групах
2	2	8	Тема 6. Діти з особливими освітніми потребами: особливості психофізичного розвитку.	Мати уявлення про основні етапи розвитку дитини, зовнішні (екзогенні) та внутрішні (ендогенні) чинники відхилення у здоров'ї; знати класифікацію психофізичних порушень розвитку, диференціювати категорії дітей з особливими освітніми потребами та розуміти їх характеристику; володіти інформацією щодо ролі комплексної взаємодії різних спеціалістів у наданні своєчасної допомоги дітям з ООП.	Тести, завдання, робота в малих групах
-	2	6	Тема 7. Соціалізація дитини з особливими освітніми потребами: індивідуальний підхід та етапи соціалізації	Знати сутність поняття «соціалізація дитини з особливими освітніми потребами» та основні принципи соціалізації; вміти визначати роль сім'ї у соціалізації дитини з особливими освітніми потребами; розуміти психолого-педагогічні умови соціалізації дитини з особливими освітніми потребами у закладі освіти; аналізувати соціально-економічні умови успішної соціалізації дитини в соціумі.	Тести, завдання, робота в малих групах
-	2	6	Тема 8. Команда психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами.	Знати основні завдання та функції команди психолого-педагогічного супроводу, склад команди психолого-педагогічного супроводу; аналізувати організацію роботи команди психолого-педагогічного супроводу; диференціювати завдання та роль асистента вчителя як учасник освітнього процесу та асистента дитини як відповідальний за соціальний супровід дитини; розуміти роль батьків як активних учасників освітнього процесу	Тести, завдання, робота в малих групах

				дитини з особливими освітніми потребами; давати правильну оцінку окремих психологічних проблем дитини з особливими освітніми потребами.	
2	2	8	Тема 9. Технології навчання інклюзивному освітньому середовищі	Мати знання щодо умов, які сприяють успішній соціалізації та навчанню дітей з ООП; знати стратегії когнітивного навчання в інклюзивному освітньому середовищі; вміти здійснювати пошук шляхів надання кваліфікованої допомоги дітям з ООП; використовувати диференційований та індивідуальний підходи у навчанні дітей з особливими освітніми потребами	Індивідуальні завдання. робота в малих групах
-	2	8	Тема 10. Особливості комплексного підходу до надання допомоги дітям з особливими освітніми потребами.	Здійснювати психологічний аналіз ролі комплексного підходу до організації психологічної допомоги дітям з ООП; вміти здійснювати підбір ефективних методів корекційно-розвивальної роботи при здійсненні психолого-педагогічного супроводу; розуміти відповідальність у виборі компенсаторних методів навчання та розвитку дітей з ООП.	Індивідуальні завдання. робота в малих групах

Формування програмних компетентностей

Індекс у матриці ОП	Програмні компетентності
ІК	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі освіти та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики
ЗК-3.	Здатність змінювати стратегію прийняття рішень в залежності від об'єктивних трансформацій системи аналізу.
ФК-1.	Здатність знати нормативно-правові основи спеціальності «Спеціальна освіта, корекційно-педагогічної діяльності і професійних обов'язків; уміти налагоджувати міжособистісні стосунки; досвід соціальної, корекційно-педагогічної взаємодії у процесі навчальної і професійної діяльності.
ФК-2.	Здатність вміти виробляти власну стратегію і тактику соціальної поведінки, професійної діяльності з урахуванням інтересів групи (колективу); досвід продуктивної організаційної діагностичної, реабілітаційної, абілітаційної і корекційної роботи в освітньо-професійному середовищі, відстоювати інтереси осіб з ООП.

ФК-3.	Здатність знати основні способи і засоби міжособистісної комунікації, стилі мовлення, практичний досвід комунікації різними мовами в галузі спеціальної освіти; вміти постійно збагачувати власне мовлення, налагоджувати професійну і корекційно-педагогічну комунікацію, застосовувати інформаційно-комунікативні технології в професійній і науковій діяльності).
ФК-4.	Здатність мати психолого-педагогічні, корекційно-методичні та фахові знання; вміти відбирати і систематизувати діагностичний, корекційно-педагогічний матеріал з урахуванням вікових, індивідуальних особливостей осіб з особливими освітніми потребами; здатність застосовувати відповідні методи, прийоми, форми, засоби навчання та виховання у ВНЗ та корекційного процесу в закладах освіти та охорони здоров'я; досвід організації корекційно-педагогічного процесу та педагогічного спостереження за викладанням фахових дисциплін; здатність удосконалювати власну викладацьку та корекційно-педагогічну діяльність).
ФК-5.	Здатність знати методологічні та психолого-педагогічні основи корекційної роботи при різних психофізичних порушеннях у осіб з особливими освітніми потребами; вміти проводити корекційно-розвиткову роботу у різних типах закладів; знати методики та вміти застосовувати їх в корекційно-педагогічній діяльності).
ФК-6.	Здатність знати основні правила наукової організації дослідно-педагогічної і корекційно-педагогічної діяльності; вміти раціонально організовувати власний науково-дослідний і корекційно-педагогічний процес, самостійно контролювати їх результативність, ефективність, удосконалювати систему самоорганізації на основі сучасних інноваційних педагогічних і корекційних технологій).
ПРН 1.	Володіє знаннями про організацію, управління, нормативно-правове забезпечення, соціально-економічні та культурні умови діяльності спеціальних освітніх установ для дітей з порушеннями психофізичного розвитку, інклюзивних навчальних закладів та навчально-реабілітаційних центрів; сучасні досягнення корекційно-педагогічної теорії і практики; Закон України про освіту, Конвенцію про права дитини, нормативно-правові акти та державні документи з питань навчання і виховання дітей з порушеннями психофізичного розвитку; державну мову відповідно до чинного законодавства про мови в Україні.
ПРН 8.	Володіє знаннями про вимоги до оснащення та обладнання навчальних кабінетів, класів, корекційних закладів.
ПРН 9.	Вміє проектувати, планувати і проводити корекційну роботу, здійснювати їх інформаційне, методичне, фінансове та кадрове забезпечення.

Літературні джерела

1. Архітектурна доступність шкіл: навчально-методичний посібник/за заг. ред. Байди Л. Ю., Красюкової-Еннс О. В; колек. авторів: Азін В.О., Грибальський Я.В., Байда Л.Ю., Красюкова-Еннс О.В. Київ. 2012. 88 с.
2. Войтко В. В. Психолого-педагогічний супровід дітей з затримкою психічного розвитку: навчально-методичний посібник. Україна, Кропивницький, 2017. 48 с.
3. Колупаєва А.А. Діти з особливими потребами та організація їх навчання: навч.-метод. посіб. Київ: Видавнича група «АТОПОЛ», 2011. 273 с. (Серія «Інклюзивна освіта»). <http://www.ussf.kiev.ua/ieeditions/22/>
4. Мартинчук О.В. Підготовка фахівців зі спеціальної освіти до професійної діяльності

в умовах інклюзивного освітнього середовища : монографія. Київ: Вид-во учбової літератури, 2018. 420 с.

5. Максимова Н. Ю., Мілютіна К. Л., Піскун В. М. Основи дитячої патопсихології: навч. пос. Київ, Перун, 1996. 280 с..
6. Миронова С.П. Педагогіка інклюзивної освіти: навч.-метод. Посібник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2016. 163 с.
7. Реабілітація дітей з функціональними обмеженнями засобами мистецтва / за ред. проф. А. Й. Капської. Київ: ДЦССМ, 2002. 96 с.
8. Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю з функціональними обмеженнями: навчально-методичний посібник для соціальних працівників та соціальних педагогів / за ред. проф. А. Й. Капської. ДЦССМ, 2003. 168 с.
9. Туріщева Л. В. Діти з особливостями розвитку в звичайній школі. Харків: Основа. 2011. 111 с.
10. Туріщева Л. В. Увага! Особливі діти. Харків: Основа. 2010. 128 с.

Додаткові ресурси:

www.ussf.kiev.ua – сайт Всеукраїнського фонду «Крок за кроком».

Онлайн-курс для вчителів початкової школи [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:mon-edera-osvitoria+st101+st101/about>

Освіта дітей з особливими потребами / Сайт МОН України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/osvita-osib-z-osoblivimi-potrebami/>

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.
- **Поточний контроль:** Усне опитування в ході лекцій, семінарських та лабораторних занять, перевірка завдань (у тому числі самостійної роботи), оцінювання правильності вирішення тестових завдань.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Змістовий модуль 1 (теми 1-5) усне опитування, тести, завдання	30
Змістовий модуль 2 (теми 6-10) усне опитування, тести, завдання	30
ІНДЗ	20

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план лекцій)
- 2) Тематика та зміст практичних робіт
- 3) Завдання для модульного контролю
- 4) Електронне навчання в системі MODLE